

tudi na slovensko pisavo. — Skorej enako zgodbo ima zaznamki cirilica“.

O tem, ktera slovenska pisava je stareja in kdo je ktere začetnik, se je mnogo premnogo že pisarilo. Naštel bi ti jih lahko 20 — 30 prav imenitnih, n. pr. Dobner, Dobrovský, Kopitar, Šafařík, Vostokov, Grigovorič, Bodjanski, Miklošič, Hattala, Rački itd. Sploh pripisujejo zdaj glagolico Cirilu, cirilico pa Klemenu. Ljubič pravi tej že kar „Klimentica“ uni pa „Cirilica“. — Ker imam zdaj vendar premalo pomočkov pri rokah, in ker sva že v dosedanjih pogovorih nektero nepotrebno rekla, ti le še svetujem, ako češ, beri že omenjeno knjigo „Pismo slovjensko, sp. dr. Fr. Rački 1861“, ali „Književnik“ itd. (Cf. Zlati Vek).

U. Veseli me, da je med vsemi imeni, kar jih ima bodisi glagolica bodisi cirilica, naj stareje ime: pismo slovénsko. Sicer pa mislim, da ta pravda o izvornosti in vzajemnosti med glagolico in cirilico še teče, in naj teče, dokler hoče, midva je dognala ne bova.

Šolska letina.

Gimnazijski program iz Novomesta ima letos prav izversten sostavek o rabi enklitik in sploh o pravilni pisavi, ki ga je spisal verli prof. O. Ladislav Hrovat. — Letno sporočilo ljubljanske gimnazije ima letos tudi slovensk spis pod naslovom: »Volitev Rudolfa I. in slavna bitva na moravskem polji l. 1278., zgodovinsk odlomek«, ki ga je spisal gosp. prof. Melcer. Prav znamenit sostavek v nemški besedi je v tem sporočilu tudi na svetlo dal gosp. prof. Kandernal pod naslovom: »Ueber Johann Amos Comenius und seine Didaktik«. Ta Komenski je bil rojen Čeh in naj slavnejši pedagog 17. stoletja. V tem spisu dobiva tudi ljudski učitelj mnogo hrane za svoje okoliščine. — Ljubljanska višja realka in spodnja gimnazija v Kranji nimata v svojem letošnjem sporočilu nikakoršnega slovenskega sostavka. — Uršulinarska dekliska glavna šola v Ljubljani je imela letos v vnanji šoli 911, v notranji šoli pa 143 učenk. — »Sporočilo ljudskih šol v Dolini in v Boljuncu« ima na čelu prijazno besedo staršem, ki jo je spisal učitelj v Dolini, gosp. Leop. Cvek. Učencev in učenk v Dolini je bilo 200, za šolo vgodnih otrok pa 245, tedaj jih 45 ni hodilo v šolo. V Boljuncu je bilo vse šolske mladine 139, za šolo vgodne pa 144, tedaj le 5 otrok ni hodilo v šolo. Prav se nam zdi, da so v sporočilu zraven šolskih otrok naštetih tudi otroci za šolo vgodni; iz tega vsak lahko vidi, kako vnet za šolo je

ta pa ta kraj. Po kmetih se za šolo vgodni otroci lahko štejejo; ali po večjih mestih, kakor post. v Ljubljani, je pa to skoro nemogoče. — V farni šoli v Gradu v Bledu je bilo vse šolske mladine to leto 301. Posebno lepi in lični so bili spisi učencev v višjem oddelku. — V Gorjah na Gorenškem je bilo letos pervikrat spraševanje v lepem in prav primernem novem šolskem poslopji, pri katerem imajo ondašnji častitljivi gospod fajmošter mnogo zasluge. Učencev in učenk je imela letos ta šola vseh vkup 308. — V Zaspju na Gorenškem je bilo konec šolskega leta 74 učencev in učenk — dovolj za tako majhno šolsko sobico, v kateri se komaj more dihati. Upati je, da bodo novi gospod fajmošter, kolikor bo mogoče, pripomogli da se preskerbi boljše šolske poslopje. Pisanje v tej šoli je bilo prav čedno. V vseh teh treh šolah so se učenci učili tudi sadjereje, — v Gradu in v Zaspju pa tudi lepo peti. — »Letno sporočilo c. k. očitne glavne šole v Postojnici« ima na prvi strani sostavek: »Zemljepisje v ljudski šoli«, ki ga je prav jedernato spisal ondašnji vodja, gosp. Janez Vesel. Zraven navadnih šolskih nauk so se učenci učili tudi sadjereje, učenke pa pletenja in šivanja. Število učencev in učenk v vsakdanji in v nedeljski šoli je bilo 485. — »Letno sporočilo očitne glavne šole v Ipavici« ima spredaj odgovor na vprašanje: »Sostavi naj se popolni dnevni red, po katerem naj bi se na tanko ravnal vsaki učitelj, da bi v cerkveni in državni zadevi izvrstno zadostoval svojemu poklicu!« ktereга je prav marljivo obdelal gosp. S. Hiti, učitelj na Slapju. Učencev in učenk je bilo v tej šoli vseh vkup 429, ki so se zraven drugih šolskih naukev tudi učili kmetijstva (sadjereje) in gospodinjstva. — »Letno izvčstje glavne plovanske učione u Kastvu« kaže 331 učencev. — Na Igu poleg Ljubljane je bilo šolsko spraševanje 26. preteč. m., pri katerem je bilo zbranih v 3 razredih 99 učencev in učenk. Vidilo se je, da so se v tej šoli gospod katehet in gospoda učitelja mnogo mnogo trudili, ker otroci so keršanski nauk in tudi iz drugih nauk tako verlo odgovarjali, da jih je bilo veselje poslušati. Posebno so se odlikovali spisi večjih učencev in učenk, v katerih je bilo mnogo dobro izbranih in za navadno življenje prav primernih spisov. Tudi sadjereja se je učila v tej šoli.

Dopisi in novice.

Pri Farl. 5. preteč. m. smo imeli učiteljski zbor pri v. č. gosp. dekanu v Kočevji. Snidilo se nas je bilo 16 učiteljev kočevske dekanije, le dveh ni bilo; mesto teh, ki sta menda imela s košnjo opraviti, prišla sta pa dva učitelja iz Ribnice. Obdelovali smo znana vprašanja. Pri prvem vprašanji so bili nekteri teh misel, da to zadeva le učitelje glavnih šol, ker le oni imajo čas, in tudi nalogo, pečati se z gramatiko. Učiteljem na kmetih pomanjkuje časa za ta nauk. Drugi pa so vendar tudi to vprašanje obdelovali. Meni se zdi, da je prav tako; sej učitelj ne vé, kaj ga danes ali jutri zadene; kar danes ne rabi, zna mu pozneje dobro služiti; treba je, da je pripravljen na vse. — Drugo vprašanje so izdelali tudi gosp. ravnatelj kočevske glavne šole. Primerjali so učitelja s kmetovavcem. Rekli so